

СЕКЦІЯ 2 «СУТНІСТЬ І ОСОБЛИВОСТІ ГАРАНТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ»

Вишневська О. М.
*Д-р екон.наук, професор,
декан обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна
olganukk@gmail.com*

ГЕОЕКОНОМІЧНИЙ ВИМІР СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Геоeкономiка є полiтикою перерозподiлу ресурсiв i свiтового доходу. У предмет вивчення геоeкономiки входять процеси розвитку не тiльки державних i рeгiональних утворень, а й реальних мiжнародних структур - економiчних, фiнансових i iнтеграцiйних об'єднань, транснацiональних корпорацiй, еврорегiонiв, вiльних економiчних зон, а також геополiтичних суб'єктiв (або блокiв). У геоeкономiчних дослiдженнях використовуються i iншi пiдходи до видiлення наднацiональних (багато в чому гiпотетичних) блокiв. Зокрема, серед найбільш традицiйних пiдходiв видiляється подiл свiту на багатий Пiвнiч i бiдний Пiвдень; християнський Захiд i нехристиянський Схiд; американське (НАФТА i Пiвденна Америка), європейське (Європейський Союз) i тихоокеанське (Китай, Японiя, Пiвденна Корея, Тайвань) геоeкономiчнi простору [1].

Основнi акценти геоeкономiчної панорами полягають у тому, що глобалiзацiя стирає межу мiж внутрiшньою i зовнiшньою полiтикою, тому що глобалiнi потоки i процеси в економiчній, полiтичній, фiнансовiй, виробничiй, купiвельнiй та iнших сферах становляться орієнтирами розвитку будь-якої нацiональної економiки. Стрiмко набирає сили процес економiзацiї полiтики, тобто досягнення цiлей, рiшення полiтичних задач економiчними методами при зрушеннi вектора стратегiчного розвитку вiд полiтичних, iдеологiчних та iнших методiв до економiчних. При цьому геоeкономiчнi

інтереси набувають пріоритет над геополітичними і геостратегічними при економізації мислення дипломатичної служби. Геоekonomіка розглядається як концепція зовнішньоекономічної стратегії й формування зовнішньоекономічної доктрини, яка вбудовується у загальну теоретичну панораму, яка складається з трьох взаємозалежних і взаємообумовлених частин: світової господарської системи – внутрішнього економічного регламенту; зовнішньоекономічної макромоделі, як генезису системи зв'язків національної економіки із зовнішнім середовищем; стратегічного арсеналу реалізації національної доктрини, технологія оперування на світовій арені – високі економічні технології) [2].

Геоekonomіка відображає основну тенденцію в розвитку сучасного світу - всеосяжну глобалізацію. Інтернаціоналізація перейшла в завершальну фазу, світ стає єдиним не тільки з погляду філософії, а й у реальності. Всеосяжна глобалізація стирає межі між внутрішньою та зовнішньою сферами діяльності, між внутрішньою та зовнішньою політикою. Стрімко набирає силу процес економізації політиками. Змістилися акценти в традиційно усталених сферах, які становлять основу функціонування глобальної системи: геополітичній, геоekonomічній і геостратегічній (воєнно-стратегічній). Для держав центральним пріоритетом стратегічного розвитку стає геоekonomіка, яка підкорює собі геополітику та геостратегію [3].

Механізми функціонування геоekonomіки та її інституціональне оформлення зумовлені такими чинниками: модифікація товарного виробництва через глобалізацію виробничо-інвестиційного співробітництва; формування у надрах світового господарства інтернаціоналізованих відтворювальних ядер (циклів) - своєрідних двигунів світової господарської системи, які набувають блукаючого характеру; формування рухомої трансграничної фінансової системи – геофінансів; еволюція національних економік і їх господарюючих суб'єктів у межах відтворювального ланцюга та проходження ними етапів на стадії входження в інтернаціоналізовані відтворювальні ядра (ІВЯ); формування світового доходу в межах ІВЯ;

боротьба за перерозподіл світового доходу як стратегічний орієнтир; чітка окресленість міжнародних та економічних кордонів, визначеність національних інтересів, контурів стратегічних альянсів, системи інтеграційних рухів, економічних угруповань у просторі, де національна економіка реалізує свої стратегічні цілі, тобто на геоekonomічній карті світу; потреба в активній наступальній стратегії та відповідних прийомах (високих геоekonomічних технологіях) для оперування в геоekonomічному просторі; існування великої кількості проблем, які неможливо розв'язати; можливість оминати серйозні стратегічні прорахунки завдяки геоekonomічному підходу.

Отже, перед будь-якою національною економікою відкривається стратегічна лінія, що надає доступ до світового доходу: ІВЯ повинні становити основу національної зовнішньоеkonomічної системи; їх постійне нарощування – сутність розвитку зовнішньоеkonomічних зв'язків. Інакше кажучи, основою геоekonomічної доктрини є прагнення національних економік включитися у світову геоekonomічну систему для повноправної участі у формуванні та розподілі світового доходу з використанням високих геоekonomічних і геофінансових технологій на геоekonomічній карті світу.

Цілеспрямоване створення сприятливих геоekonomічних ситуацій, вступ до глобальних відтворювальних ланцюгів-ядер, підключення до каналів перерозподілу світового доходу, створення орієнтирів для системи національної економічної безпеки, гармонізація національної господарської структури та ін. закладають основи для виходу зі структурної кризи. Геоekonomіка здатна трансформувати агресивність у геоekonomічно активні операції. Геофінансова система трансграничних потоків, блукаючі відтворювальні ядра – це найновітніші геоekonomічні важелі на відміну від ядерної та іншої зброї. Військова компонента виконує роль сил швидкого геоekonomічного реагування з безпеки контурів цих плацдармів і роль «нависання» на відміну від традиційного дипломатичного «стримування». Саме нависання над певними анклавоми сприяє крізь політичну систему просуванню відтворювальних блукаючих систем в такі точки світу, де

можливо швидко організувати формування світового доходу та його перерозподіл до своїх анклавів.

Список використаних джерел:

1. Геоекономіка. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://ru.wikipedia.org/wiki/геоэкономика>
2. Vyshnevskaya O. Geo-economic aspect of the agricultural sectorЗбірка спільно з поляками / O. Vyshnevskaya // Kyiv-Warsaw: NUFT, NRI—IAFE, CSR, 2013.—Bibliogr.—Piustr.—С. 289—299 (394 p.)
3. Кочетов Э.Г. Геоэкономика. Освоение мирового экономического пространства / Э. Г. Кочетов. — М. : Норма, 2010. — 528 с.

O. Vyshnevskaya. Geoeconomic dimension of the world economy.

It is argued that the main accents of the geo-economic panorama are that globalization erases the boundary between domestic and foreign policy, as global flows and processes in the economic, political, financial, production, shopping and other spheres become the guiding points for the development of any national economy.

It is determined that the process of economization of politics is rapidly gaining strength, that is, the achievement of goals, the decision of political tasks by economic methods while shifting the vector of strategic development from political, ideological and other methods to economic ones. At the same time, geo-economic interests gain priority over geopolitical and geostrategic approaches in economizing the thinking of the diplomatic service.

It is proved that geoeconomics is considered as a concept of foreign economic strategy and formation of foreign economic doctrine, which is embedded in the general theoretical panorama, which consists of three interrelated and interdependent parts: the world economic system - the internal economic regulation; foreign economic macro model, as the genesis of the system of connections of the national economy with the external environment; a strategic arsenal for the implementation of national doctrine, technology of operation on the world stage - high economic technology).

Key words: globalization, geoeconomics, world economic processes, macroeconomic models.

Бобровська Н. В.

*Старший викладач кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна
bobrovskanadia@gmail.com*

ОСОБЛИВОСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ГАРАНТУВАННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Розглянуто особливості глобалізаційних процесів у гарантуванні економічної безпеки держави. Обґрунтовано негативний вплив і основні виклики глобалізації, що негативно впливають на економічну безпеку країни.

Ключові слова: економічна безпека, глобалізація, глобалізаційні процеси, загрози, ризики.